

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **S. – M., so sídlom P.**, IČO: X., proti povinnej: **M. P., nar. X., trvale bytom M.**, zastúpená opatrovníčkou Adrianou Chorvátovou, pracovníčkou Okresného súdu Malacky, **o vymoženie uloženej povinnosti a trov exekúcie**, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 23Er 1953/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2012, č. k. 21CoE 402/2012-33 a uzneseniu Okresného súdu Malacky zo 14. decembra 2009, č. k. 23Er 1953/2008-14, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2012, č. k. 21CoE 402/2012-33 a uznesenie Okresného súdu Malacky zo 14. decembra 2009, č. k. 23Er 1953/2008-14 v časti výroku o trovách exekúcie **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnená podala 20. februára 2006 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. V. U. (ďalej len súdny exekútor) návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 14. novembra 2006 vydal Okresný súd Bratislava IV poverenie č. 5104*023013 pre tohto súdneho exekútora na vymoženie sumy 66,39 eur (2 000,-- Sk), predstavujúcej pokutu, uloženú povinnej za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky na základe bloku na pokutu nezaplatenú na mieste č. AA 811199, právoplatným 12. decembra 2003 a vykonateľným 27. decembra 2003

Súdny exekútor doručil 17. januára 2008 Okresnému súdu Malacky podnet na zastavenie exekúcie ex offo z dôvodu preklúzie pohľadávky.

Okresný súd Malacky uznesením zo 14. decembra 2011, č. k. 23Er 1953/2008-14 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok) z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Zároveň v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku oprávnenú zaviazal uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 52,15 eur.

Na odvolanie oprávnenej proti výroku o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 18. decembra 2012, č. k. 21CoE 402/2012-33 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Povinnej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia odvolací súd konštatoval, že k zastaveniu predmetnej exekúcie nedošlo zavinením povinnej, ale márnym uplynutím času ako právne významnej skutočnosti. Dodal, že oprávnená včasným podaním návrhu na vykonanie exekúcie mohla ovplyvniť úspešnosť vymoženía pohľadávky súdnym exekútorom. O lehote na vykonanie exekúcie mal oprávnený vedomosť, pretože táto lehota bola stanovená zákonom. Odvolací súd mal za to, že dôvodom neúspešného exekučného konania bolo oneskorené podanie návrhu na vykonanie exekúcie zo strany oprávneného, ktorý týmto konaním aj zavinił (aj keď nepriamo) zastavenie exekúcie.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 29. januára 2013.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávnenej podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ako i prvostupňového súdu podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Navrhol obe rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku. Podľa dovolateľa však v tejto veci nebol splnený žiadny zákonný predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie

výnimky. Dovolateľ ďalej namietal, že súd prvého stupňa bližšie nezdôvodnil aplikáciu predmetného ustanovenia zákona, zaoberal sa predovšetkým výškou náhrady trov exekúcie. V predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom stanovený predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie výnimky. Súd prvého stupňa vôbec nezdôvodnil aplikáciu predmetného ustanovenia a odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že k zastaveniu exekúcie došlo pre preklúziu, ktorú nezavinila povinná. Dovolateľ tiež poukázal na skutočnosť, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas, preto neprichádza do úvahy procesné zavinenie oprávnenej na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ani dĺžku exekučného konania v jeho priebehu ovplyvniť. Okrem toho, súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil neúčinnosť exekučného titulu v priebehu konania. náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenej v zmysle § 203 ods. 3 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na náhradu trov exekúciu. Nedostatok majetku povinnej na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný.

K podanému mimoriadnemu dovolaniu sa písomne vyjadrila oprávnená, ktorá nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu.

Povinná ani súdny exekútor sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu účastníka konania, proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté

inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 vetu druhú O. s. p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O. s. p. (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným).

Vady konania v zmysle § 237 O. s. p. generálny prokurátor výslovne nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Iné vady, okrem väd uvedených v § 237 O. s. p., sú spôsobilým dovolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dovolacom konaní však žiadna takáto vada nevyšla najavo.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne

povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného (oprávnenej).

Dovolací súd zo spisu zistil, že povinná svojím konaním 12. decembra 2003 na diaľnici D2 naplnila skutkovú podstatu priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. j/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Povinná spáchanie priestupku uznala a súhlasila s jeho riešením v blokovom konaní, čo potvrdila svojim podpisom. Z dôvodu, že povinná nezaplatila pokutu na mieste, bol jej vydaný blok na pokutu nezaplatenú na mieste č. AA 811199. Pretože v určenej 15-dňovej lehote povinná pokutu nezaplatila, rozhodnutie sa stalo 27. decembra 2003 vykonateľným. Oprávnená potom, ako povinná nereagovala na výzvu na zaplatenie uloženej pokuty, podala návrh na vykonanie exekúcie na Exekútorskom úrade B., V.V. dňa 20. februára 2006, t. j. pred dňom straty účinnosti exekučného titulu. Dňa 14. novembra 2006 bol súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z vyššie uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie výnimky v zmysle § 203 Exekučného poriadku. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená skutočne nemohla nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offico povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu v časti trov exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. sp. zn. 3MCdo 11/2009, 4MCdo 11/2008, 5MCdo 20/2011, 6MCdo 4/2010, 7MCdo 13/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2014

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová